

5ED-O13: ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทย บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประจำปีการศึกษา 2562

The Satisfaction of Students towards the Thai Traditional Medicine Bachelor
Degree Program, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Academic Year 2019

พนิดา กมุตตาชิต^{1*} และ ปิยะพร ทธจักร¹

Phanida Kamuttachit^{1*} And Piyaporn Thorajake²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 และนักศึกษาปีสุดท้าย ที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2562 จากการสำรวจนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 96 คน และนักศึกษาปีสุดท้าย จำนวน 44 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.18 ± 0.07) และผลการศึกษาความพึงพอใจในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีความพึงพอใจในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (4.35 ± 0.67) ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (4.21 ± 0.75) ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตลอดหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (4.20 ± 0.76) ด้านการวัดประเมินผลมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (4.17 ± 0.73) ด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.14 ± 0.75) และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (3.99 ± 0.88) ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.49 ± 0.04) และผลการศึกษาความพึงพอใจในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการวัดประเมินผลมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (4.53 ± 0.70) ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตลอดหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (4.53 ± 0.70) ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (4.52 ± 0.66) ด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (4.49 ± 0.67) ด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.45 ± 0.75) และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (4.39 ± 0.75) จากผลการศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ หลักสูตรการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Abstract

The purpose of this research was to study the satisfaction of first-year students 1-3 and the senior (fourth-year) towards the bachelor degree program of Thai traditional medicine Ubon Ratchathani Rajabhat University, Academic Year 2019 from a survey of 96 students in the 1-3 year and the senior (fourth-year) 44 using questionnaires Results of the satisfaction survey of students in the 1st - 3rd year as a whole, students were satisfied with the bachelor degree program of Thai traditional medicine. The mean was at the high level (4.18 ± 0.07), and the satisfaction survey results in each area showed that and be arranged in order of height. The teachers had a high level average (4.35 ± 0.67), the teaching and learning management the mean was high (4.21 ± 0.75), the development of learners throughout the course there was a

¹ คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹ Thai Traditional Medicine, Faculty of Traditional Medicine and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: phanida.k@ubru.ac.th

high average (4.20 ± 0.76), the evaluation results were average at a high level (4.17 ± 0.73), the curriculum was at a high level (4.14 ± 0.75), And the environment and learning support were a high level average (3.99 ± 0.88). The results of the survey on the satisfaction of students the senior (fourth-year) as a whole, students were satisfied with the bachelor degree program of Thai traditional medicine with the bachelor degree program of Thai traditional medicine. The mean was at the high level (4.49 ± 0.04), and the satisfaction survey results in each area showed that and be arranged in order of height. The development of learners throughout the course there was a high average (4.53 ± 0.70), the evaluation results were average at a high level (4.53 ± 0.70), the teaching and learning management the mean was high (4.52 ± 0.66), the teachers had a high level average (4.49 ± 0.67), the curriculum was at a high level (4.49 ± 0.67), and the environment and learning support were a high level average (4.39 ± 0.75). Curriculum and teaching and learning to meet the needs of learners and use it as a guideline to improve the teaching and learning management in the curriculum to be effective and meet the objectives of the curriculum.

Keywords: The Satisfaction, Bachelor of Thai Traditional Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับเรียนการสอน โดยมีหลักการคือการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาชีพตามหลักสูตรที่กำหนด ซึ่งการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันใช้ หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การกิจของสถาบันอุดมศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย นำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วยการมีอาจารย์ผู้สอนที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการ บริหารจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยการพัฒนาและบริหารหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและ การเรียนการสอน ซึ่งบุคคล องค์กรและชุมชนภายนอกมีส่วนร่วม นอกจากนั้นยังต้องมีการวางระบบ และกลไกการประกันคุณภาพการเรียน การสอนเพื่อให้ นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา, 2550 หน้า 22 – 29)

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (มคอ.) (Thai Qualification Framework for Higher Education, TQF : HEd) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตร การเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเพื่อ ประโยชน์ต่อการ รับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาสามารถใช้กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษานี้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและจัดการเรียน การสอนเพื่อให้ คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกันมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ ทั้งในระดับชาติ และระดับสากลนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ [Online <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed>] รายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ได้มีการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการ ดำเนินการ (Key Indicator Performance) ข้อ 11 ของหมวดที่ 7 การประกัน คุณภาพหลักสูตร ให้หลักสูตรต่างๆ ต้องดำเนินการตรวจสอบระดับความพึงพอใจของ นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีต่อ คุณภาพหลักสูตรด้วย

หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงพาตนเอง สามารถเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักสูตรได้ผลิต บัณฑิตแพทย์แผนไทยและนักการศึกษาที่มีคุณภาพออกไป

รับใช้สังคมและประเทศชาติเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรสายวิชาการเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการนำไปพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับ การเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย ที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 และนักศึกษาปีสุดท้าย ที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2562

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ชั้นปีที่ 1-4 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2562 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ระดับความพึงพอใจ 5 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับความพึงพอใจ 4 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระดับความพึงพอใจ 3 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับความพึงพอใจ 2 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ระดับความพึงพอใจ 1 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 48 ข้อ ดังนี้

(1) ด้านหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตร ปฏิทินการศึกษา วิชาเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร ผู้เรียนมีโอกาสเลือกวิชาเลือกเสรีได้ตามความต้องการ และจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชาเหมาะสม

(2) ด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 13 ข้อ ด้านคุณวุฒิและประสบการณ์ แผนการสอน รูปแบบการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เนื้อหาที่สอน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ และการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

(3) ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ อุปกรณ์การเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

(4) ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้อง กับลักษณะรายวิชา ผลงานวิจัย การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ การสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองในระหว่างเรียน และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

(5) ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ข้อ การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนด และการวัดและประเมินผล โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามเวลา

(6) ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน จำนวน 6 ข้อ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามมา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างใน การวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการประมวลผล เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา จำนวน 140 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา จำนวน 140 ฉบับ ดังนั้นคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา การวิเคราะห์ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ด้วยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำค่า มาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.51-5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.51-4.50	พึงพอใจมาก
2.51-3.50	พึงพอใจปานกลาง
1.51-2.50	พึงพอใจน้อย
1.00-1.50	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เคราะห์เชิงเนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 และนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2562 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 และชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อ

คุณภาพของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามเพศ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน		ความคิดเห็นด้านต่างๆ ชั้นปีที่ 1-3		ความคิดเห็นด้านต่างๆ ชั้นปีที่ 4	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	14	4	4	9.09
	หญิง	82	40	40	90.91
ผลรวม		96	100.00	44	100.00

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบประเมินของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 และชั้นปีที่ 4

ประเด็นความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 1-3			ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 4		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักสูตร	4.14	0.75	มาก	4.45	0.75	มาก
1.1 การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.18	0.66	มาก	4.53	0.73	มากที่สุด
1.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	4.09	0.74	มาก	4.42	0.69	มาก
1.3 มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.29	0.68	มาก	4.44	0.69	มาก
1.4 มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน	4.18	0.74	มาก	4.40	0.84	มาก
1.5 วิชาเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร	4.35	0.61	มาก	4.51	0.66	มากที่สุด
1.6 ผู้เรียนมีโอกาสเลือกวิชาเลือกเสรีได้ตามความต้องการ	3.92	0.96	มาก	4.33	0.85	มาก
1.7 จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชาเหมาะสม	3.96	0.73	มาก	4.49	0.79	มาก
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.35	0.67	มาก	4.49	0.67	มาก
2.1 อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์ในรายวิชาที่สอนเหมาะสม	4.47	0.58	มาก	4.51	0.63	มากที่สุด
2.2 อาจารย์ผู้สอนมีการวางแผนและเตรียมการสอน	4.32	0.64	มาก	4.47	0.66	มาก
2.3 อาจารย์ผู้สอนมีการชี้แจงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของรายวิชา	4.41	0.63	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด
2.4 อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมินผล	4.33	0.66	มาก	4.47	0.63	มาก
2.5 อาจารย์สอนโดยวิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.25	0.69	มาก	4.42	0.72	มาก
2.6 อาจารย์สอนตรงตามเนื้อหา และเวลาที่กำหนด	4.15	0.78	มาก	4.40	0.72	มาก
2.7 อาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ	4.36	0.63	มาก	4.47	0.69	มาก
2.8 อาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้	4.37	0.62	มาก	4.49	0.63	มาก
2.9 อาจารย์ผู้สอนมีคุณธรรมและจริยธรรม	4.40	0.64	มาก	4.47	0.73	มาก

ประเด็นความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 1-3			ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 4		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2.10 อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครูอาจารย์	4.45	0.61	มาก	4.47	0.73	มาก
2.11 ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์โดยรวม	4.36	0.60	มาก	4.53	0.66	มากที่สุด
2.12 การให้คำปรึกษาภาคนิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ (เฉพาะ นักศึกษา ปี 3-4)	4.27	0.78	มาก	4.63	0.62	มากที่สุด
2.13 การให้คำปรึกษาและแนะแนวทางด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.77	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด
3. ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	3.99	0.88	มาก	4.39	0.75	มาก
3.1 ห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้	4.11	0.80	มาก	4.40	0.81	มาก
3.2 ห้องปฏิบัติการมีอุปกรณ์เหมาะสม เพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้ งานได้	4.05	0.77	มาก	4.33	0.80	มาก
3.3 ระบบบริการห้องสมุดเหมาะสม มีจำนวนหนังสือและสิ่งพิมพ์ เพียงพอ ทันสมัย และเอื้อต่อการเรียนรู้	3.90	0.93	มาก	4.33	0.83	มาก
3.4 คุณภาพในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ / ห้องสมุด	3.97	0.92	มาก	4.44	0.69	มาก
3.5 ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.91	0.96	มาก	4.38	0.83	มาก
3.6 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวม (เช่น ความสะดวก แสง การระบายอากาศ เป็นต้น)	3.95	0.86	มาก	4.42	0.69	มาก
3.7 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนโดยรวม (เช่น ความสะดวก บรรยากาศ เสียง เป็นต้น)	4.00	0.89	มาก	4.40	0.75	มาก
3.8 ขนาดของห้องเรียน / ห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมกับจำนวน ผู้เรียน	3.99	0.94	มาก	4.40	0.72	มาก
3.9 การให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร เช่น การลงทะเบียน การตรวจสอบผลการเรียน	4.01	0.84	มาก	4.42	0.69	มาก
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.21	0.75	มาก	4.52	0.66	มากที่สุด
4.1 การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะวิชา และวัตถุประสงค์ การเรียนรู้	4.28	0.69	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
4.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้มีคุณลักษณะตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย	4.27	0.65	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด
4.3 นำผลงานวิจัย หรือองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน	4.08	0.85	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
4.4 วิธีการสอนกระตุ้นการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา	4.22	0.82	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด
4.5 การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.21	0.80	มาก	4.53	0.66	มากที่สุด
4.6 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประยุกต์แนวคิด ศาสตร์ทางการวิชาชีพ และ/หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้	4.21	0.75	มาก	4.47	0.69	มาก
4.7 มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพในการเรียน การสอน	4.24	0.73	มาก	4.47	0.69	มาก
4.8 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก ห้องเรียน	4.25	0.69	มาก	4.49	0.69	มาก
4.9 นักศึกษาได้รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองในระหว่างเรียน	4.19	0.75	มาก	4.50	0.66	มาก

ประเด็นความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 1-3			ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 4		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4.10 มีการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น การศึกษาคูณ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศ	4.22	0.75	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด
5. การวัดประเมินผล	4.17	0.73	มาก	4.53	0.70	มากที่สุด
5.1 วิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	4.23	0.73	มาก	4.58	0.66	มากที่สุด
5.2 การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า	4.18	0.71	มาก	4.49	0.73	มาก
5.3 ระบบการวัดและประเมินผล โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามเวลา	4.10	0.76	มาก	4.51	0.73	มาก
6. การเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน	4.20	0.76	มาก	4.53	0.70	มากที่สุด
6.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.29	0.70	มาก	4.55	0.69	มากที่สุด
6.1.1 มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และเป็นผู้มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ฯ	4.37	0.68	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด
6.1.2 มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน	4.27	0.67	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด
6.1.3 ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิผู้บริโภค สิทธิผู้ป่วย จนสิทธิในการปฏิบัติการของแพทย์แผนไทย โดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.28	0.69	มาก	4.53	0.73	มากที่สุด
6.1.4 มีจิตอาสา มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือสังคม	4.26	0.77	มาก	4.53	0.76	มากที่สุด
6.2 ด้านความรู้	4.20	0.72	มาก	4.49	0.78	มาก
6.2.1 มีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิต และพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ครอบคลุมทั้งวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ กฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตย	4.24	0.76	มาก	4.49	0.73	มาก
6.2.2 มีความรู้และความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และสามารถบูรณาการกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง	4.20	0.69	มาก	4.49	0.76	มาก
6.2.3 มีความรู้และทักษะในกระบวนการวิจัย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้	4.16	0.72	มาก	4.49	0.87	มาก
6.3 ด้านทักษะทางปัญญา	4.24	0.69	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
6.3.1 ตระหนักในศักยภาพและสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของตน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติทางการแพทย์แผนไทย การสอน การแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง	4.28	0.70	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด
6.3.2 สามารถสืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ ประเมินความน่าเชื่อถือข้อมูลสรุปจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนำข้อมูล ไปใช้ในการอ้างอิง และแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้มีคุณภาพในการให้บริการทางการแพทย์แผนไทย	4.23	0.68	มาก	4.51	0.69	มาก

ประเด็นความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 1-3			ความพึงพอใจ ชั้นปีที่ 4		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6.3.3 สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการวิจัย และนวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาวิธีการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนไป	4.22	0.70	มาก	4.53	0.73	มาก
6.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.21	0.70	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
6.4.1 มีมนุษยสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา และทำงานเป็นทีมร่วมกับวิชาชีพอื่นได้	4.22	0.72	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด
6.4.2 สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในองค์กรในสถานการณ์ที่หลากหลาย และสถานการณ์เฉพาะหน้า	4.18	0.76	มาก	4.51	0.69	มากที่สุด
6.4.3 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อสังคม และการพัฒนาตนเอง วิชาชีพ องค์กร และสังคมอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.68	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
6.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.11	0.77	มาก	4.51	0.69	มากที่สุด
6.5.1 สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์ และสถิติที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลแปล ความหมายข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ	4.18	0.76	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด
6.5.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารข้อมูล การนำเสนอ ได้อย่างเหมาะสม	4.09	0.76	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
6.5.3 สามารถใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ เพื่อการแสวงหาความรู้ การรวบรวม การประมวล การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล	4.06	0.79	มาก	4.44	0.72	มาก
6.6 ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.14	0.81	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด
6.6.1 มีความสามารถในการตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด การรักษา การป้องกันโรค การส่งเสริม และการฟื้นฟูสุขภาพแก่ผู้ใช้บริการด้วยกรรมวิธีทางการแพทย์แผนไทย	4.16	0.77	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
6.6.2 มีความสามารถในการเตรียมยา การผลิตยา การปรุงยา การจ่ายยา และการควบคุมคุณภาพ ของยาแผนไทยให้มีคุณภาพตามหลักสากล	4.09	0.84	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด
6.6.3 มีความสามารถในการตรวจ การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การบำบัดและการรักษา สุขภาพของหญิงมีครรภ์ ทั้งในระยะตั้งครรภ์และระยะหลังตั้งครรภ์ ด้วยกรรมวิธีทางการแพทย์แผนไทย	4.15	0.81	มาก	4.58	0.66	มากที่สุด
6.6.4 มีความสามารถในการตรวจ การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การบำบัดและการรักษาโรค แก่ผู้ใช้บริการ โดยใช้ศิลปะการนวดไทย	4.16	8.81	มาก	4.60	0.65	มากที่สุด
รวม	4.18	0.07	มาก	4.49	0.04	มาก

การอภิปรายผล

การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่มีการพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบ มคอ.2 (รายละเอียดของหลักสูตร) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา (TQF: HEd) พ.ศ.2552 ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือ ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชา ของระดับคุณวุฒิเดียวกันมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ [Online <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed>]) และได้ผ่านการรับรองการเปิดสอนจาก สกอ. เรียบร้อย แล้ว จึงเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในสาขาวิชา และจัดการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น หลักสูตรที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาจึงน่าจะตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้ดี ผลการวิจัยนี้สอดคล้อง กับ ผลงานวิจัยของภัทรพล มหาพันธ์ (2011: 268) ในการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรและผลงานวิจัยของอรรธรณ บุญฤทธิ์ และคณะ (2558) ในการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีต่อ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ที่พบว่า โดยภาพรวมด้านเนื้อหาของหลักสูตร ได้รับการประเมินในระดับมาก

ผลการประเมินด้านอาจารย์ผู้สอนในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครูอาจารย์ และการที่นักศึกษาประเมินอาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะนักศึกษาอยากจะมีส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงเกณฑ์การประเมินผล จากผลดังกล่าว ทางหลักสูตรอาจจะต้องมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีบทบาทในด้านนี้มากขึ้น พร้อมทั้งให้แต่ละรายวิชาที่สอนมีทำข้อตกลงกับนักศึกษา ก่อนเรียนถึงแผนการเรียนการสอนและการประเมินผล พร้อมทั้งให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการประเมินผลงานของตนเองและของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ผลการวิจัยในครั้งนี้มีข้อแตกต่างกับที่ อรรธรณ บุญฤทธิ์ และคณะ (2558) ในการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีต่อ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ที่พบว่าด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ให้คำปรึกษาทางวิชาการที่เป็น ประโยชน์และเหมาะสม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาค ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับที่ จวีรธรณ หลิมวัฒนา (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาและสภาพที่เป็นจริงตาม การรับรู้ของนักศึกษาต่อการศึกษา ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2546 ที่พบว่านักศึกษาประเมินผลด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนทุกสาขาวิชาเอกอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สาขาวิชาเอกมานุษยวิทยาที่ผลประเมินด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อคิดเห็นของนักศึกษา สาขาวิชาเอกมานุษยวิทยาที่เสนอเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน ยังพบว่านักศึกษามีความชื่นชมอาจารย์ผู้สอนใน สาขาวิชานี้ที่ทุ่มเทสอน มีความเข้าใจนักศึกษา ให้คำแนะนำและคำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ และให้โอกาสนักศึกษาอย่างเท่าเทียม ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของ อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชามานุษยวิทยาในระดับมาก เช่นเดียวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาอื่น

ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือขนาดของห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีเฉลี่ยต่ำสุด คือห้องปฏิบัติการมีอุปกรณ์เหมาะสม เพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ทั้งนี้ผลการประเมินของนักศึกษาในประเด็น

ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง สอดคล้องกับปัญหาที่นักศึกษา เสนอเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติ และการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2546) ที่พบว่านักศึกษาประเมินด้านสถานที่และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ในระดับปานกลาง เช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากอาคารคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกมีข้อจำกัดทางกายภาพคือเป็น อาคารขนาดเล็ก ห้องเรียนภาคปฏิบัติการมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทางคลินิก รวมไปถึงห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ในการค้นคว้าวิจัยในห้องทดลอง จำนวนจำกัดทำให้นักศึกษาต้องมีการจัดตารางขอใช้งานตามลำดับอาจเป็นผลให้มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนจากการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม และความพึงพอใจของนักศึกษามีในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ต่างกับการศึกษาของ อรรถวรรณ บุญยฤทธิ์ และคณะ (2558) ในการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีต่อ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 พบว่า นักศึกษาชั้นปี สุดท้าย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้าน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านทักษะทางปัญญา การที่ นักศึกษาประเมินผลด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบให้มีความสูงที่สุดนั้น อาจ เป็นเพราะนักศึกษาคณะโบราณคดี มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพี่-น้องรหัส นักศึกษามีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ได้ปล่อยให้เพื่อนนักศึกษาต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแต่เพียงคนเดียว อีกทั้งหลายรายวิชามีการออกภาคสนาม นักศึกษาจำเป็นต้องรู้จักปรับตัว ให้ตนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและมีความรับผิดชอบ ไม่สร้างภาระให้แก่เพื่อน นักศึกษาและอาจารย์ เนื่องจากหลักสูตรการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกของเราเป็นหลักสูตรที่เป็น วิชาชีพ จึงเน้นทักษะปฏิบัติการ ทักษะเฉพาะของวิชาชีพ และด้วยความเป็นวิชาชีพแพทย์แผนไทย รายวิชาเป็นรูปแบบของการซักประวัติ ตรวจร่างกาย การวางแผนการรักษาผู้ป่วย ทำให้มีการวิเคราะห์ห้ทักษะเชิงตัวเลข การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่มากเท่าที่ควร ในอนาคตหลักสูตรจะต้องมีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล (Thailand 4.0) ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาข้อคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาปรับปรุงต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก พบว่านักศึกษามีข้อเสนอแนะให้เพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละรอบให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับขอบเขตการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของบางแหล่งฝึกมีข้อจำกัด ทำให้ยากต่อการตอบสนองของขอบเขตที่กำหนดให้ได้ อยากให้มีระบบการจัดการห้องสมุดและระบบสารสนเทศที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้มากขึ้นกว่านี้ จากข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้หลักสูตรอาจจะต้องมีประชุมหรือกับนักศึกษาอีกครั้งโดยให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น

สรุป

ผลการศึกษารูปได้ว่าการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 และนักศึกษาปีสุดท้าย ที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2562 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.18 ± 0.07) และผลการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.49 ± 0.04) ซึ่งทางหลักสูตรนำข้อมูลมาประกอบการสะท้อนจุดอ่อนหรือเสริมจุดแข็งให้กับนักศึกษาและนำไปปรับปรุงหลักสูตรสำหรับปีการศึกษา 2563 เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับนักศึกษา การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก สำหรับความอนุเคราะห์เงินทุนสนับสนุนงานวิจัยสถานที่ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ และขอบคุณ คณาจารย์ บุคลากร นักศึกษาคณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกทุกคนที่ให้การสนับสนุนให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2552. เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://www.mus.go.th/users/tqf,hed>
- วรรณภา โพธิ์ศรี (2546). การพัฒนาระบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน เครือข่ายการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตการศึกษา 7. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วันทนา มาเตียง (2549). การประเมินการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2548. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (2550). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์และบุหงา วิริยะศักดิ์มงคล (2548). การสังเคราะห์กระบวนการผลิตและพัฒนาครู. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัญชลี พิรมพรายและคณะ (2548). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อรรรณ บุญฤทธิ์, ขวลิท ขาวเขียว, ศศิธร ศิลปวัฒนา, ชินาพัจน์ ศรีวิสัย, ภคมน เสงี่ยมจิตต์. การประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่มีต่อ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 , Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2558